

[Undervisningsministeren.]

statslånsbestemmelserne for husholdnings-skolerne også på husholdningsseminarierne i stedet for som hidtil at være henvist til i hvert enkelt foreliggende tilfælde at søge bevillingsmæssig tilslutning til anvendelse af de pågældende regler. Disse er samtidig ført à jour efter den ved tekststanmærkning til finansloven gennemførte forbedring af lånemuligheden.

Endvidere foreslås aldersbetingelsen i hen-seende til opnåelsen af elevunderstøttelse nedsat således, at eleven blot skal være fyldt 17 år inden kursusets afslutning, medens elever hidtil har skullet være fyldt 17 år inden kursusets begyndelse. Endelig foreslås det pligtige timetal, udover hvilket en hus-holdningslærerinde skal have en særligt be-regnet overtimebetaling, nedsat fra 1 200 til 1 100 timer årlig.

Hovedbestemmelserne i lovforslaget er som anført de ændrede tilskudsbestemmel-ser, der genopretter den hidtidige tilskuds-mæssige ligestilling mellem højskoler, land-brugsskoler og husholdningsskoler, og det må anses for rimeligt og ønskeligt, at disse tilskudsregler som foreslået i ikrafttrædel-sesbestemmelsen ligesom for højskolernes vedkommende får gyldighed for det stats-tilskud, der beregnes i finansåret 1955—56 på grundlag af skolernes virksomhed i 1954—55.

Hermed er redegjort for det væsentlige i det fremsatte lovforslag, hvorom jeg iøvrigt tillader mig at henvise til det i bemærk-ningerne til forslaget anførte, og jeg skal anbefale lovforslaget til velvillig behand-ling og fremme i det høje ting.

Jeg har endvidere den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om oprettelse af Statens kunsthåndværk og Eickersberg-Thor-valdsenfondet* — to fonds eller dispositions-bevillinger, hvis tilvejebringelse vil være af afgørende betydning for dansk billedkunst og dermed for en vigtig side af dansk kulturliv.

Ved etableringen af det første og vigtigste af disse fonds — det, der i forslaget benævnes Statens kunsthåndværk — er det hensigten at fremskaffe midler til en billedkunstnerisk udsmykning af statens og andre offentlige bygninger, d. v. s. i første række til en for-syning af disse bygninger med en udsmyk-

ning, der indgår som et led i selve bygningen. Formålsbestemmelsen er formuleret så rum-meligt, at den foruden de kendte udsmyk-ningsformer som vægmalerier, mosaikker, skulpturer og lignende åbner mulighed også for nye kunstformer, som den kunstneriske udvikling måtte skabe.

Det forholder sig sådan, at den danske stat i øjeblikket i det store og hele ikke yder noget til udsmykning af sine bygninger. Når man undertiden i disse bygninger kan finde kunstnerisk udsmykning, skyldes det som regel ikke staten, men den påskønnelses-værdige virksomhed, der udøves af private fonds og legater — først og fremmest Ny Carlsbergfondet — en virksomhed, som i ikke så få tilfælde er kommet statslige og kommunale bygninger til gode. Hvis staten selv var gået i spidsen, ville dens eksempel sikkert være blevet efterfulgt ved en række andre byggerier, ved opførelsen af forsam-lingshuse, menighedssale o. s. v.

Det ville af mange grunde være ønskeligt, om den kunstneriske udsmykning i byg-ninger, der står åbne for offentligheden, herunder hoteller, mødelokaler, skoler o. s. v., kunne føres i gunstig retning. Det bør retfærdigvis tilføjes, at der i de senere år i ikke få tilfælde er vist initiativ. På skoleområdet kan henvises til f. eks. Aaby skole ved Aarhus.

Der er vist få af os, der ikke, når vi træder ind i vore gamle kalkmaleriudsmykkede landsbykirker, bliver grebet af disse billeder, og det ikke alene fordi århundreders alder altid giver et menneskeværk en særlig stem-ning, men også fordi mange af kalkmaleri-erne på en så fremragende måde giver udtryk for datidens kunstfølelse, således at vi endnu i dag beriges derigennem. De middelalderlige kalkmalerier havde deres særlige funktion i det daværende samfund; senere tiders samfundsformer efterlod os andre billedkunstneriske monumenter, for visse perioders vedkommende af mere eksklusiv karakter, men dog af en sådan art og værdi, at vi i dag skønner på dem som hørende til nationens kulturskatte.

Det er sikkert et helt kompleks af årsager, der ligger bagved det forhold, at statens aktive deltagelse i denne gren af dansk kunsthåndværk næsten kan siges at være ophørt. Kort sammenfattet kan det siges, at sam-fundsudviklingen har ført med sig, at de